

УДК 378.147

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/57-1-45>

Марина КОНЄВА,

orcid.org/0000-0003-1395-9838

*старший викладач кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(Харків, Україна) marina.konieva@karazin.ua*

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ

У статті зазначено основні аспекти використання інформаційних технологій при вивченні англійської мови студентами. Проаналізовано інтерактивні методи викладання англійської мови у процесі навчання студентів. Досліджено сутність інформаційно-комунікаційних технологій. Розглянуто особливості інформаційних технологій у процесі викладання іноземної мови. Доведено, що використання інформаційних технологій при вивченні англійської мови сприяє ефективному процесу навчання. Визначено, що дистанційне навчання стало невід'ємною складовою сучасних освітніх реалій. Також новітні технології дозволяють отримувати знання на відстані незалежно від місцез перебування учасників освітнього процесу. Широке використання інформаційних технологій у процесі викладання англійської мови в умовах дистанційної освіти дозволяє не тільки набути певні знання, передбачені навчальними програмами, але й досягти необхідного рівня умінь у користуванні цими технологіями, що є необхідною умовою успішності сучасного фахівця. Підтверджується, що інформаційні технології у процесі навчання англійської мови дозволяють студентам опанувати видами мовленнєвої діяльності, а це суттєво відбивається на якості знань. Виявлено, що використання інформаційних технологій робить процес вивчення англійської мови більш яскравим, незабутнім, емоційним, і, як результат, підвищує ефективність. Відповідно засвоєні студентами знання, стануть міцною основою, на яку зможуть опиратися в майбутньому. Вивчено значення інформаційних технологій у процесі навчання іноземних мов у навчальних закладах. Використання інформаційних технологій є один із способів реалізації концепції навчання, вбирає всі основні складові, закладає основу життєвої успішності й самореалізації студентів. Сучасний процес навчання англійської мови студентами з використанням ІКТ дозволяє не тільки отримати певний обсяг знань, але й навчає студента вмінню застосовувати відповідні знання у практичній діяльності, самостійно мислити та самостійно набувати знання.

Ключові слова: *інформаційні технології, навчальний процес, дистанційне навчання, англійська мова, Інтернет, онлайн, мультімедіа.*

Marina KONIEVA,

orcid.org/0000-0003-1395-9838

*Senior Lecturer at the Department of English Philology and Foreign Language Teaching Methods
V. N. Karazin Kharkiv National University
(Kharkiv, Ukraine) marina.konieva@karazin.ua*

THE USE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF LEARNING ENGLISH BY STUDENTS

The article describes the main aspects of the use of information technologies in the study of English by students. Interactive methods of teaching English in the process of students' education are analyzed. The essence of information and communication technologies has been studied. The peculiarities of information technologies in the process of teaching a foreign language are considered. It has been proven that the use of information technologies in learning English contributes to the effective learning process. It was determined that distance learning has become an integral part of modern educational realities. Also, the latest technologies make it possible to obtain knowledge at a distance, regardless of the location of the participants of the educational process. Wide use of information technologies in the process of teaching English in the conditions of distance education allows not only to acquire certain knowledge provided by educational programs, but also to achieve the necessary level of skills in using these technologies, which is a necessary condition for the success of a modern specialist. It is confirmed that information technologies in the process of learning English allow students to master the types of speech activity, and this significantly affects the quality of knowledge. It was found that the use of information technology makes the process of learning English more vivid, memorable, emotional, and, as a result, increases efficiency. Accordingly, the knowledge acquired by the students will become a solid foundation on which they can rely in the future. The importance of information technologies in the process of learning foreign languages in educational institutions has been studied. The use of information technologies is one of the methods of realization of the concept of education, it breaks all new structures, lays a new life success

and realization of students. The modern process of learning English by students with the use of ICT allows not only to receive a certain amount of knowledge, but also teaches the student the ability to apply relevant knowledge in practical activities, think well and acquire knowledge well.

Key words: information technologies, educational process, distance learning, English language, Internet, online, multimedia.

Постановка проблеми. В останні роки все частіше порушується проблема використання нових технологій у вивченні іноземних мов. Мова є одним із важливих елементів, що впливає на міжнародну комунікаційну діяльність. Студенти використовують різні частини навичок англійської мови, такі як аудіювання, говоріння, читання та письмо, для свого володіння та спілкування. Інформаційні технології розглядаються як важливий навчальний інструмент на заняттях з мови, до яких викладачі мають зручний доступ, достатньо підготовлені та мають певну свободу в навчальній програмі. Інформаційні технології вважаються багатьма викладачами важливою частиною забезпечення високоякісної освіти.

Протягом останніх років ми стали свідками революційних змін в інформаційних технологіях. Цей швидкий розвиток технологій запропонував новий напрямок для вивчення нової моделі навчання. Інформаційні технології відіграють життєво важливу роль у викладанні англійської мови. Інформаційні технології дозволили викладачам адаптуватися до різних занять, таким чином покращуючи або заохочуючи процес вивчення англійської мови. Англійська мова вкрай необхідна кожній освіченій людині. Вивчення англійської мови – це не просто, для цього дійсно потрібно багато працювати. Інформаційні технології можуть допомогти як справжня освітня структура, що дозволяє студентам вивчати англійську зовсім по-іншому. ІТ продовжують зростати як важливий інструмент, який допомагає викладачам полегшити вивчення англійської мови для своїх студентів. У теперішній час спектр інформаційних технологій, доступних для використання у вивченні та викладанні англійської мови, став дуже різноманітним.

Аналіз досліджень. Процес інформатизації суспільства й освіти знайшло своє відображення у педагогічній літературі. Питання впровадження інформаційних технологій у педагогічний процес розглядаються у теоретичних і практичних дослідженнях як вітчизняних, так і зарубіжних науковців, а саме: Т.І. Коваль, П.Г. Асоянц, Т.М. Каменева (Коваль, 2012: 5), С.В. Цимбал (Цимбал, 2022: 97), К. Колін, О. Биконі, К. Дулінг, Н. Роберт.

Аналіз досліджень дає підстави стверджувати, що використання інформаційних технологій у

навчальному процесі вищої школи – завдання складне і потребує вирішення комплексу організаційних, психологічних, навчально-методичних матеріально-технічних та інших питань.

Мета статті – дослідження значення інформаційних технологій у процесі навчання англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Використання сучасних інформаційних технологій у викладанні англійської мови широко розуміється як інноваційне застосування методів, інструментів, матеріалів, обладнання, систем і стратегій, які безпосередньо пов'язані з викладанням англійської мови та ведуть до реалізації очікуваних цілей. Одним із важливих елементів навчання є метод, який викладачі використовують на своїх заняттях для полегшення процесу вивчення мови.

Технології завжди були важливою частиною викладання та навчального середовища. Це невід'ємна частина професії викладачів, завдяки якій вони можуть використовувати її для полегшення навчання студентів. Коли говоримо про технології у викладанні та навчанні, використовується слово «інтеграція». Оскільки технології є частиною нашого повсякденного життя, настав час переосмислити ідею інтеграції технологій у навчальну програму та прагнути впровадити технології у викладання для підтримки процесу навчання. Тобто технологія стає невід'ємною частиною навчального досвіду та важливою задачею для викладачів, від початку підготовки навчального досвіду до процесу викладання та навчання.

Навчання за допомогою технологій – це широка тема, яка включає роль медіа-інструментів, інтегрованих у системи управління навчанням, і ті, що працюють більш незалежно в усьому Інтернеті. Також включає багато різних типів носіїв, а також функцій.

Використання англійської мови набуло популярності, а також потреба в кваліфікованих викладачах, які навчатимуть студентів. У студентів є набагато більше можливостей отримати впевненості на практиці та розвиватися, крім того, для тих, хто вивчає мову не просто для розваги. Студенти повинні крокувати у світ інформаційних технологій.

Сьогодні загальновідомо про важливість інформаційних технологій в освітньому секторі.

Інформаційні технології допомагають як студентам, так і викладачам легко вивчати навчальний матеріал завдяки швидкому доступу. Вивчення предметів за допомогою онлайн-бібліотек і словників полегшило засвоєння та збільшення знань для студентів. Включення інформаційних технологій до навчальної програми в школах, коледжах і університетах допомогло їм добре зрозуміти предмет і отримати основи. Оскільки багато навчальних центрів мають онлайн-систему оцінювання (Rodinadze & Zarbazoia, 2012: 271).

У зв'язку з тим, що ноутбуки, планшетні комп'ютери та інші мобільні пристрої відіграють дедалі важливішу роль у сьгоднішній освіті, розвиток розуміння інформаційних технологій – як окремої теми, так і як частини інших предметів – стає все більш життєво важливим. Інформаційне суспільство кидає виклик системі освіти. В останні роки швидка, ефективна та глобальна передача знань створила нову основу для співпраці та командної роботи як на національному, так і на міжнародному рівнях. Зростання ролі інформаційних технологій у розвитку суспільства вимагає активного реагування на виклики інформаційного суспільства. Прогрес у інформаційно-комунікаційних технологіях може відігравати важливу роль у підготовці студентів застосовувати те, що вони вивчають у будь-якому предметі, щоб знайти своє місце в глобальній робочій силі.

Інформаційні технології можуть сприяти полегшенню навчання або слугувати справжньою освітньою структурою, що дозволяє навчанню відбуватися. Інформаційні технології приносять фундаментальну користь як традиційним навчальним закладам, так і онлайн-освітнім моделям. Наприклад, мультимедійні презентації, програмне забезпечення для управління знаннями, відео конференції, хмарні обчислення та спільне редагування документів є помітними послугами інформаційних технологій, які приносять користь освіті. У наші дні інформаційні технології природно та ефективно дають більше доступу до інформації. Мультимедійна технологія пропонує відчуття реальності, значно покращує інтерес та мотивацію студентів до навчання, їхню участь у діяльності групи (Цимбал, 2022: 59).

Удосконалення інформаційно-комунікаційних технологій не тільки принесло користь освіті, але й продовжує формувати шлях розвитку самої галузі. З більш потужним програмним забезпеченням і додатками, а також мобільними пристроями, такими як планшетні комп'ютери, персональні цифрові помічники і ноутбуки, які стають все більш поширеними, інформаційні

технології пропонують багато переваг для всіх аспектів освіти.

Інформаційні технології надають викладачам нескінченний вибір мультимедіа, програмного забезпечення, програм і пристроїв, за допомогою яких можна створювати більш захоплюючі інтерактивні заняття. Традиційні лекційні заняття англійської мови, незважаючи на певну ефективність, не стимулює кожного типу учнів. Додаючи вимір до своїх занять, викладачі англійської мови мають можливість залучити більше студентів і вести більш активну, енергійну групу.

Цифрове чорнило – це важливий прогрес в інформаційних технологіях, який полегшує виконання завдань викладачами та студентами. Викладачі можуть вводити оцінки та оновлювати завдання онлайн, а не в паперовій формі журналу оцінок. Бібліотеки з цифровою базою даних замість традиційного карткового каталогу роблять свої ресурси доступними для студентів у пошуку в будь-якому місці, де є підключення до Інтернету. Співробітники можуть швидко знаходити та надсилати інформацію про стенограми та інші записи за допомогою цифрової системи файлів, заощаджуючи час і папір.

Сучасні пристрої, такі як планшетні комп'ютери, ноутбуки та проектори, все більше присутні на заняттях з англійської мови. Викладачам, студентам стає все важливіше зрозуміти роль інформаційних технологій у вивченні англійської мови. Нові технології – це не лише предмет сам по собі, але вони також можуть бути застосовані до будь-якого предмета, покращуючи досвід навчання та готуючи студентів до роботи, яка стає все більш глобальною (Rodinadze & Zarbazoia, 2012: 273).

Інформаційно-комунікаційні технології відкривають двері для кращих програм дистанційного навчання, дозволяючи мати доступ до освіти. Оскільки ця технологія робить інформацію доступною майже з будь-якого місця за допомогою мобільного пристрою чи ноутбука, навчання може бути більш гнучкими, тобто ті, хто має повний розклад і не мають часу чи можливості продовжити свою освіту, можуть обрати запис на курс онлайн та виконувати завдання у вільний час.

Інтерактивне аудіо та відео дозволяє спілкуватися в реальному часі за допомогою телефону та комп'ютера на заняттях з англійської мови. Голос через Інтернет-протокол дозволяє передавати голос людини через підключення до Інтернету. Голосові та мультимедійні презентації також можуть бути доставлені до групи студентів із запитаннями та відповідями в режимі реального часу.

Інформаційні технології роблять освіту доступною для більш широкого кола студентів. Викладачі, які використовують комп'ютери для проєктного або диференційованого навчання, охоплюють студентів з різними стилями навчання. Викладачі також використовують комп'ютери для проведення адаптованих занять для студентів з обмеженими можливостями. Онлайн-навчання також допомагає працюючим студентам, дозволяючи людям, які працюють повний робочий день і мають сімейні обов'язки, отримати професійні сертифікати або дипломи коледжу.

Програмне забезпечення для мультимедійних презентацій дає змогу як викладачам, так і студентам організувати, подавати та споживати інформацію новими способами. Наприклад, на заняттях з англійської мови можна робити різні презентації відповідно до теми за допомогою комп'ютера. Крім того, сучасне мультимедійне програмне забезпечення може надати викладачам можливість створювати аудіовізуальні теми розповідей, які передбачають реальну участь студента (навчальні відеоігри). Adobe Flash пропонує продукти промислового стандарту, які допомагають розробникам створювати такі програми.

Дистанційне навчання є така форма організації навчального процесу, передбачає дистанційне навчання з використанням комп'ютерних телекомунікаційних мереж. Головною особливістю цього навчання є опосередкований характер телекомунікації викладач-студент (Крамаренко, 2010).

Застосування таких сучасних інформаційних технологій як веб-конференції, вебінари, форуми, відео- та аудіо підкасти, блоги в асинхронному та онлайн режимах у процесі навчання іноземної мови у вищих навчальних закладах дозволяє моделювати нові навчальні ситуації, сприяючи формуванню комунікативного ядра та основоположних навичок іноземної мови у професійно-орієнтованому напрямі, та формування компетенцій для самостійного вирішення комунікативно-пізнавальних завдань.

Існує кілька програм для вивчення англійської мови, таких як YouTube, Twitter, Skype, які можуть використовувати викладачі та студенти для викладання та навчання (Шмирова, Носенко, 2017).

YouTube – це онлайн-платформа/додаток для різноманітних відео. Ми всі можемо отримати доступ до YouTube зі свого персонального комп'ютера (ПК), ноутбука чи навіть мобільного телефону. Викладачі зазвичай використовують YouTube для відображення матеріалу з вивчення англійської мови. Відео YouTube можна використовувати під час навчання англійської мови для

різних аспектів англійської мови, щоб покращити словниковий запас, акценти, вимову та багато іншого, викладач може вибрати частину або показати студентам деякі відео відповідно до потреб студентів. У групі викладачі використовують YouTube, щоб вибрати відео або, можливо, кілька відео, а потім вони зрештою попросять студентів розповісти, створивши відео, схоже на YouTube, щоб покращити свої навички мовлення.

Twitter – це програма соціальної мережі, яка може стати інструментом онлайн-навчальних технологій. Викладачі можуть використовувати дюжину заходів для використання інструменту онлайн-навчальних технологій, щоб залучити студентів до діяльності в групі. Твіттер також можна використовувати для викладання англійської мови, так само викладач може попросити студентів вибрати слово на тиждень і написати його в Твіттері, а також запросити синоніми, антоніми слова, що, звичайно, для покращення розуміння словникового запасу студентів.

Використання Skype надає необмежені можливості для викладачів і студентів для співпраці один з одним у будь-якій точці світу. Викладачі можуть використовувати скайп, щоб надавати наставницькі домашні завдання, а студенти можуть читати, виконувати або виступати для інших студентів. Це ефективний додаток для допомоги процесу навчання.

В освіті інформаційні технології справді можуть покращити процес викладання та навчання. Існує різноманітність медіа та технологій, які можна використовувати для отримання інформації та знань. Навчання за допомогою інформаційних технологій може бути ефективнішим і веселішим, оскільки викладач має багато способів створити гарний настрій у групі, і це може зробити процес навчання англійської мови у студентів більш цікавим.

Викладачі можуть використовувати різні додатки або надійні онлайн-ресурси, щоб покращити традиційні способи викладання та навчання студентів англійської мови. Викладач може використовувати такі інформаційні технології, як YouTube, Twitter, Skype. Технологія може допомогти розвинути багато практичних навичок, зокрема створювати презентації, вчитися відрізняти надійні від ненадійних джерел в Інтернеті, підтримувати належний онлайн-етикет і писати електронні листи. Це дуже важливі навички, які можна розвинути в групі за допомогою технологій. Таким чином, використання інформаційних технологій не тільки для того, щоб отримати більше інформації про щось, але й для навчання,

це може зробити студентів більш ефективними, гнучкими та цікавими у процесі навчання.

Завдяки прогресу інформаційних технологій, таких як мультимедійні програми та інтерактивне програмне забезпечення, викладачі можуть підвищити рівень грамотності та розуміння з англійської мови. Заняття з аудіо- та відеокomпонентами, до яких безпосередньо залучають студентів, мотивують до вивчення англійської мови порівняно з традиційними лекційними методами навчання, заохочуючи студентів брати участь у групі та підвищуючи рівень їхнього розуміння. Завдяки допоміжним програмам і пристроям нова технологія також допомагає студентам з обмеженими можливостями або знедоленим студентам брати участь у навчанні, які вони раніше не мали змоги.

Ще однією перевагою інформаційних технологій в освіті є можливість спільно редагувати документи з різних місць. Наприклад, студенти та викладачі, які використовують хмарні обчислення для зберігання своїх домашніх завдань, також можуть змінити параметри доступу до документа, щоб дозволити кільком редакторам і співавторам брати участь у виконанні завдання. Це дає педагогам можливість розробляти робочі завдання для команд студентів, які працюють разом, і, таким чином, виховувати дух командної роботи, готуючи їх до роботи (Rodinadze & Zarbazoa, 2012: 274).

Зараз інформаційні технології полегшили навчання, а також навчання в групах або кластерах. На заняттях з англійської мови онлайн можемо об'єднатися для виконання бажаного завдання. Є різні програми, ігри і вони допомагають вивчати англійську мову. Ефективні поштові системи, телефон (стаціонарний і мобільний) і різноманітні системи запису й відтворення, засновані на комп'ютерних технологіях, – усі вони відіграють певну роль у освітньому мовленні в новому тисячолітті. Інтернет і його веб-сайти вже знайомі багатьом студентам у різних країнах, але вони залишаються малозначущими для значної кількості інших людей, які не мають найелементарніших засобів для існування.

Надання інформації батькам одним натисканням кнопки або клацанням миші є одним із способів допомогти їм продовжувати брати участь у навчанні своїх дітей. Зараз у багатьох закладах освіти є онлайн-системи оцінювання, за допомогою яких батьки можуть отримати доступ до даних про оцінки, відвідуваність і дисципліну онлайн, коли їм зручно. Батьки можуть стежити за процесом навчання за допомогою журналу оцінок онлайн і заохочувати його виконувати роботу вчасно. Інформаційні технології надають батькам доступ

до інформації, яка може призвести до негайного спостереження. Студенти можуть здавати іспити через комп'ютер. Крім того, вони можуть перевірити свій прогрес (бали) через Інтернет.

Використання технологій в освіті може бути великою перевагою для викладачів. Через електронну пошту чи на дошках оголошень викладачі тепер мають можливість працювати разом, щоб створювати більш значущі та цікаві інструкції для всіх студентів без необхідності планувати спільний час для планування. Викладачі можуть використовувати веб-сайти для розміщення розкладів уроків, вимог до завдань і навіть зразків для студентів. Крім того, коли викладачам потрібно зв'язатися з окремим студентом, контактну інформацію легко отримати через технологічні системи навчального закладу. Номер телефону або адреса електронної пошти студента доступні буквально одним клацанням миші, а дні сортування файлів, повних паперів, щоб знайти один номер, минули.

Інформаційні технології є невід'ємною частиною освіти XXI століття. При правильному використанні інформаційні технології можуть дозволити студентам відчувати ситуації та обставини, про які учні 20 років тому могли лише мріяти. Завдяки технологіям книги та цифри можуть раптово стати живими та застосовними до реального світу. Крім того, інформаційні технології надають ще більший шлях для взаємодії між викладачем і студентами. На заняттях з англійської мови можна робити різні відео, вправи, ігри, аудіювання. Інформаційні технології роблять вивчення англійської також доступним для широкого кола студентів.

Висновки. Отже, використання інформаційних технологій у процесі навчання англійської мови значно розширює та урізноманітнює програму вивчення англійської мови у ВНЗ, надає доступ до різноманітних автентичних матеріалів, зацікавлює студентів до вивчення англійської мови, розширює мотивацію студентів до навчання, надаючи їм можливість працювати над мовою у зручному для них темпі, сприяючи, таким чином, індивідуалізації навчання та ефективному оволодінню іноземною мовою.

Останні досягнення в галузі інформаційних технологій відкривають перед викладачами англійської мови широкі можливості для подальшого вдосконалення навчального процесу та підвищення якості здобуття знань. Використання комп'ютера, електронних книжок, фотоальбомів, віртуальних екскурсій у мовній освіті виступає одним з перспективних напрямків інформатизації освітнього процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посіб. / Н. П. Волкова. К., 2006. 256 с.
2. Інформаційно-комунікаційні технології у навчанні іноземних мов для професійного спілкування: Колективна монографія / Коваль Т.І., Асоянц П.Г., Каменєва Т.М. та ін.; За ред.: Коваль Т.І. К.: Видавничий центр КНЛУ, 2012. 280 с.
3. Крамаренко Т.В. (2010) Використання інформаційних технологій у процесі вивчення іноземної мови. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2010_2_4
4. Осадчий В. В. Використання мультимедійного проєктора та електронної інтерактивної дошки в навчально-виховному процесі ВНЗ: [навч.-метод. посіб.] / Осадчий В. В., Осадча К. П., Сердюк І. М. Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2011. 132 с.
5. Програма з англійської мови для професійного спілкування / [Бакаєва Г.Є., Борисенко О.А., Зуєнок І.І. та ін.]. К.: Ленвіт, 2005. 119 с.
6. Психолого-педагогічні засади проєктування інноваційних технологій викладання у вищій школі: монографія / В. І. Луговий, М. М. Левшин, О. Ф. Бондаренко та ін.; Нац. акад. пед. наук України, ін-т вищ. освіти. Київ: Педагогічна думка, 2011. 260 с.
7. Цимбал С.В. Використання сучасних технологій у вивченні іноземних мов. Збірник. Тези доповідей. Використання дистанційних освітніх технологій у викладанні іноземних мов. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2022. 98 с.
8. Швачич Г.Г., Толстой В.В., Петречук Л. М., Іващенко Ю.С., Гуляєва О. А., Соболенко О. В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: Навчальний посібник. Дніпро: НМетАУ, 2017. 230 с. URL: https://nmetau.edu.ua/file/ikt_tutor.pdf
9. Шмирова О.В., Носенко М.М. (2017) Сучасні підходи використання ІКТ у підвищенні пізнавальної активності студентів під час викладання іноземної мови. URL: https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/780/1/suchasni_pidhody_vykorystannja_ikt.pdf
10. Rodinadze, S., & Zarbazoaia, K. (2012). The Advantages of Information Technology in Teaching English Language. *Frontiers of Language and Teaching*, Vol. 3, 271–275.

REFERENCES

1. Volkova N.P. Profesiino-pedahohichna komunikatsiia: navch. posib. [Professionally pedagogical communication]. Training aids. / N. P. Volkova. K., 2006, 256 p. [in Ukrainian]
2. Koval T.I., Asoians P.H., Kamenieva T.M. ta in.; Za red.: Koval T.I. K.: Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii u navchanni inozemnykh mov dlia profesiinoho spilkuvannia: Kolektyvna monohrafiia. Vydavnychiy tsentr KNLU, 2012. 280 s. [Informationally communicative technologies in learning foreign languages for professional communication]. Publishing House KNLU, 2012. 280 p. [in Ukrainian]
3. Kramarenko T.V. Vykorystannia informatsiinykh tekhnolohii u protsesi vyvchennia inozemnoi movy. [Using of informational technologies while learning foreign languages]. 2010. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2010_2_4 [in Ukrainian]
4. Osadchyi V.V. Vykorystannia multymediinoho proiektora ta elektronnoi interaktyvnoi doshky v navchalno-vykhovnomu protsesi VNZ: navch.-metod. posib [Using of multimedia projector and electronic interactive board in educational appliances]. Osadchyi V.V., Osadcha K.P., Serdiuk I.M. Melitopol: Publishing house MMD, 2011. 132 p. [in Ukrainian]
5. Bakaieva H.Ie., Borysenko O.A., Zuienok I.I. ta in. Prohrama z anhliiskoi movy dlya profesiinoho spilkuvannia / [Program of English Language for professional communication]. K.: Lenvit, 2005, 119 p. [in Ukrainian]
6. V. I. Luhovyi, M. M. Levshyn, O. F. Bondarenko ta in.; Nats. akad. ped. nauk Ukrainy, in-t vyshch. osvity. Psykholoho-pedahohichni zasady proiektuvannia innovatsiinykh tekhnolohii vykladannia u vyshchii shkoli: monohrafiia [Psychological and pedagogical basics of projection of innovative technologies teaching in high school]/ Kyiv. Pedagogical thought, 2011. 260 p. [in Ukrainian]
7. Tsymbal S.V. Vykorystannia suchasnykh tekhnolohii u vyvchenni inozemnykh mov. Zbirnyk. Tezy dopovidei. Vykorystannia dystantsiinykh osvitnikh tekhnolohii u vykladanni inozemnykh mov. [Using of distance-learning technologies in learning foreign languages]. Kyiv. National trade and economic university. Collected theses report, 2022. 98 p. [in Ukrainian]
8. Shvachych H.H., Tolstoi V.V., Petrechuk L.M., Ivashchenko Yu.S., Huliaieva O.A., Sobolenko O.V. Suchasni informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii: Navchalnyi posibnyk. [Modern informational and communicative technologies]. Training aids. Dnipro, 2017. 230 p. URL: https://nmetau.edu.ua/file/ikt_tutor.pdf [in Ukrainian]
9. Shmyrova O.V., Nosenko M.M. Suchasni pidkhody vykorystannia IKT u pidvyshchenni piznavalnoi aktyvnosti studentiv pid chas vykladannia inozemnoi movy. [Modern methods of using informational and communicative technologies in increasing cognition of students' activity of foreign languages]. 2010. URL: https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/780/1/suchasni_pidhody_vykorystannja_ikt.pdf [in Ukrainian]
10. Rodinadze, S., & Zarbazoaia, K. 2012. The Advantages of Information Technology in Teaching English Language. *Frontiers of Language and Teaching*, Vol. 3, 271–275.